

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

(Обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; попр., бр. 1 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 44, 62, 64, 103 и 111 от 1999 г., бр. 63, 78 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г. и бр. 28 и 45 от 2002 г.)

§ 1. В чл. 14, ал. 1, т. 8 думите “от регистрирани производители (местни юридически лица, неперсонифицирани дружества или еднолични търговци) или от представител на чуждестранен производител” се заличават.

§ 2. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 3 се изменя така:

“3. "свързани лица" по смисъла на този закон се приравнява на същото понятие от Търговския закон;“.

2. Точка 13 се изменя така:

“13. "туроператор", "туристически агент", “хотелиер”, "турист", “организирано пътуване”, “основни туристически услуги” се приравняват на същите понятия от Закона за туризма;”.

3. Точка 16 се отменя.

4. В т. 17 думите "задължителна за откриване, но доброволна за ползване" се заличават.

§ 3. В чл. 27 думата “начисляването” се заменя с “вземането под отчет”.

§ 4. Член 36 се изменя така:

“Чл. 36. Финансови услуги по смисъла на този закон са:

1. договарянето, отпускането и управлението на кредит срещу насрещна престация (лихва) от лицето, което го отпуска, включително отпускането, договарянето и управлението на кредит при доставка на стоки при условията на договор за финансов лизинг; в случаите на доставки при условията на договор за финансов лизинг доставчикът може да избере услугата по предоставянето на кредит да бъде облагаема доставка;

2. договарянето на гаранции и сделки с гаранции или ценни книжа, установяващи права върху парични вземания;

3. сделките, включително договарянето, свързани с банкови сметки, преводи, плащания, дългове, вземания, чекове и други подобни договорни инструменти, без сделките по събиране на дългове и факторинг;

4. сделките, включително договаряне, свързани с валута, банкноти, монети, използвани като законно платежно средство, с изключение на банкноти и монети, които

обикновено не се използват като законно платежно средство или са с нумизматична стойност;

5. сделките, включително договаряне, с акции, дружествени дялове или други ценни книжа и техни деривати, с изключение на управлението и отговорното пазене; това не се отнася за ценни книжа, установяващи права върху стоки или услуги извън посочените в този член;

6. управлението на дейността на инвестиционни дружества по реда на Закона за публичното предлагане на ценни книжа;

7. доставките на таксови и пощенски марки по номинал или приравнен знак на пощенската марка;

8. финансовите фючърси и опции.”

§ 5. В чл. 55 ал. 3 и 4 се отменят.

§ 6. Създава се чл. 55а:

“Плащане на начислен данък по доставки”

Чл. 55а. (1) Сумата на начисления данък се получава от доставчика заедно с плащането по доставката.

(2) Получателят е задължен да плати начисления му данък по ДДС сметка на доставчика по отношение на доставки, за които едновременно са изпълнени следните условия:

1. получателят е регистрирано по този закон лице;

2. начисленият данък е над 1000 лв.

(3) Извън случаите по ал. 2 използването на ДДС сметка е доброволно, но доставчикът не може да откаже получаване на плащане по ДДС сметка на начислен от него данък, когато това е поискано от получателя.

(4) При извършване на безвъзмездни облагаеми доставки на стоки или услуги начисленият данък е за сметка на доставчика, като ал. 2 и 3 не се прилагат.”

§ 7. В чл. 58 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 накрая се добавя “и определеният размер на дължимия данък се взема под отчет по реда, определен за митническото задължение.”

2. Алинея 3 се отменя.

§ 8. Създават се чл. 58а, 58б и 58в:

“Специален ред за начисляване на ДДС при внос

Чл. 58а. (1) Независимо от чл. 58, ал. 2 данъкът по вноса на стоки може да се начисли от регистрираното по този закон лице, ако има разрешение, издадено по реда на чл. 58в, и се внасят стоки, за които не се дължи акциз.

(2) Вносителят упражнява правото си по ал. 1, като декларира това в подадената митническа декларация.

(3) Когато вносителят е упражнил правото си по ал. 1, митническите органи допускат вдигане на стоките, без данъкът да е ефективно внесен или обезпечен.

(4) Вносителят начислява данъка по отношение на вноса, за който е упражнил правото си по ал. 1, за данъчния период, през който е възникнало данъчното събитие съгласно чл. 27.

(5) За начисления данък по ал. 4 вносителят има право на данъчен кредит при условията на чл. 64.

Лица с право да прилагат специалния ред за начисляване на ДДС при внос

Чл. 58б. (1) Право да прилага чл. 58а има лице, което е получило разрешение за това и отговаря едновременно на следните условия:

1. регистрирано е по този закон;
2. няма непогасени в срок публични задължения;
3. реализира инвестиционен проект, одобрен от министъра на финансите.

(2) Инвестиционният проект се одобрява от министъра на финансите при съобразяване със следните изисквания:

1. срок на изпълнение на проекта - една година;
2. размер на инвестициите - над 10 млн. лв. за период не по-дълъг от една година;
3. създаване на повече от 50 нови работни места;
4. финансово състояние на лицето;
5. възможностите на лицето за финансиране на проекта, както и за изграждане и поддържане на обекти, осигуряващи изпълнението му.

(3) Министърът на финансите при съобразяване с изискванията по ал. 2 одобрява проекта въз основа на писмено искане на лицето в едномесечен срок от подаване на искането.

(4) Към писменото искане по ал. 3 се прилагат следните документи:

1. проекти, разработки и планове, удостоверяващи възможностите на лицето за изграждане и поддържане на обекти, осигуряващи изпълнението на проекта;
2. анализ на финансовото състояние, потвърден от регистриран одитор или специализирано одиторско предприятие по смисъла на Закона за независимия финансов одит, в случай че лицето осъществява дейност повече от една година; към анализа се прилагат и пълните годишни финансови отчети за анализирания период;
3. гаранции, удостоверяващи възможностите за финансиране на проекта.

(5) Одобряването или отказът за одобряване на проекта се извършва с писмена заповед на министъра на финансите.

(6) Отказът за одобряване на проекта може да се обжалва по реда на Закона за Върховния административен съд.

Издаване и отнемане на разрешението за ползване на специалния ред за начисляване на ДДС при внос

Чл. 58в. (1) Разрешението по чл. 58б, ал. 1 се издава от териториалния данъчен директор по място на регистрация за срок една година въз основа на писмено заявление на лицето, към което се прилага заповедта по чл. 58б, ал. 5.

(2) Разрешението се издава след проверка на наличието на условията по чл. 58б, ал. 1, т. 1 и 2 в срок 14 дни от подаване на заявлението.

(3) Издаденото разрешение се отнема в следните случаи:

1. когато лицето престане да отговаря на условията по чл. 58б, ал. 1, т. 1 и 2;
2. при изтичането на срока по ал. 1.

(4) Разрешението се отнема с данъчен акт. Датата на отнемане на разрешението е датата на връчване на данъчния акт.

(5) Главната данъчна дирекция предоставя на митническата администрация информация за издадените и отменените разрешения по този член.”

§ 9. В чл. 59 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 6 се изменя така:

“6. се внасят безвъзмездни помощи, с изключение на акцизни стоки, от учебни, лечебни и здравни заведения, както и от научни, културни, просветни и социални организации на бюджетна издръжка, от министерства, ведомства и други държавни и общински органи, от Българския Червен кръст и Агенцията за чуждестранна помощ;”.

2. В т. 9:

- а) в буква “г” думата “употребявано” се заличава;
- б) в буква “д” след думата “внося” се добавя “употребявано”;
- в) в буква “к” думата “междудържавните” се заменя с “международните”;
- г) в буква “л” думата “чуждестранни” се заличава;
- д) в буква “п” думите “вносят елементи на” се заменят с “внося”.

3. В т. 11 думите “инвалиди с първа група инвалидност” се заменят с “лица с над 90 на сто трайно намалена работоспособност или трайно ограничена възможност за социална адаптация”, а след думите “лица на 6 и повече години” се добавя “с до 90 на сто включително трайно намалена работоспособност или трайно ограничена възможност за социална адаптация”.

4. Точка 17 се изменя така:

“17. се внасят:

- а) стоки в непроменено състояние, които са били временно изнесени;
- б) стоки, които са били временно изнесени за ремонт (поправка), ако са изпълнени условията на чл. 154 от Закона за митниците.”

§ 10. В чл. 64 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 2 се изменя така:

“2. данъкът по облагаемата доставка е начислен по смисъла на чл. 55, ал. 6 от регистрирано по този закон лице (доставчик) най-късно към датата, на която изтича данъчният период, следващ периода, през който е възникнало данъчното събитие за облагаемата доставка;”

б) в т. 4 накрая се добавя “или е начислен от вносителят по реда на чл. 58а.”

2. Алинеи 3 и 4 се изменят така:

“(3) Получателят на суми, преведени от ДДС сметка на основание, различно от плащане за данък върху добавената стойност, без основание или с отпаднало основание е задължен да ги преведе обратно по ДДС сметката на платеща в срок до 14 дни от края на календарния месец, през който са получени сумите или е отпаднало основанието за превеждането им. Ако сумите не бъдат върнати в този срок, получателят става солидарно отговорен за всички данъчни задълженията на платеща, възникнали на основание на този закон, до размера на полученото.

(4) Обезпечение и принудително изпълнение по Гражданския процесуален кодекс срещу ДДС сметка не се допуска. Обезпечение и принудително изпълнение по Данъчния процесуален кодекс срещу ДДС сметка се допуска само за задължения, възникнали на основание на този закон.”

§ 11. В чл. 65, ал. 8 накрая се поставя запетая и се добавя “както и в случаите, когато данъкът е начислен в сроковете по чл. 64, ал. 1, т. 2”.

§ 12. В чл. 66 ал. 2 се изменя така:

“(2) Размерът на правото на частичен данъчен кредит се определя по ред и начин, определени в правилника за прилагане на закона.”

§ 13. Член 75 се изменя така:

“Чл. 75. (1) Вносителят на стоки внася ефективно начисления от митническите органи данък в републиканския бюджет, както следва:

1. по сметка на съответното митническо учреждение, оформящо вноса;
2. по сметка на съответното митническо учреждение, оформящо вноса, или в касата на митническото учреждение, когато вносител е нерегистрирано по този закон физическо лице, което не е едноличен търговец.

(2) Данъкът по ал. 1 не може да се прихваща от данъчните или митническите органи с други задължения.

(3) Митническите органи разрешават вдигането на стоките след заплащане или обезпечаване на начисления данък по реда, определен за митническото задължение.

(4) Митническата администрация предоставя на данъчната администрация информация за приетите митнически декларации и получените плащания на данъка при внос по електронен път в срок 14 дни от изтичането на всеки календарен месец. Информацията се подава при условия и по ред, определени със заповед на министъра на финансите.”

§ 14. Създава се чл. 75а:

“Внасяне на данъка при продажба на заложена,
ипотекирана, запорирана или възбранена вещ

Чл. 75а. (1) В случаите на продажба на заложена, ипотекирана, запорирана или възбранена вещ по реда на Данъчния процесуален кодекс, Гражданския процесуален кодекс, Закона за особените залози, чл. 42, ал. 2 от Закона за банките или чл. 311 от Търговския закон публичният изпълнител, съдия-изпълнителят, депозитарят или заложникът кредитор е длъжен в срок 5 дни от получаване на пълната цена по продажбата:

1. да преведе дължимия данък по продажбата по банковата сметка на териториалната данъчна дирекция, където е регистриран длъжникът, за сметка на длъжника;

2. да състави протокол за извършената продажба, който съдържа реквизитите по чл. 7, ал. 1 от Закона за счетоводството, както и:

- а) данъчната основа на доставката на отделен ред;
- б) размера на данъка на отделен ред;
- в) сумата, дължима от получателя, за доставката;

3. да уведоми за извършената продажба териториалната данъчна дирекция, където е регистриран длъжникът, и да предостави копие от протокола по т. 2.

(2) В случаите по ал. 1 получателят по доставката има право на данъчен кредит по отношение на платения от него данък, постъпил по сметката по ал. 1, дори и ако доставчикът не е издал данъчна фактура или не е начислил данъка за доставката в предвидените в този закон срокове. Когато доставчикът не е издал данъчна фактура, правото на данъчен кредит може да се упражни, като получателят включи протокола по ал. 1, т. 2 в дневника за покупки в сроковете по чл. 67.”

§ 15. В чл. 77, ал. 2, изречение второ думите “начисления му за периода данък“ се заменят с “начисления му данък, за който е упражнено правото на данъчен кредит за периода”.

§ 16. В чл. 91д ал. 2 се изменя така:

“(2) Данъчната основа на доставката на общата туристическа услуга е 35 на сто от разликата по ал. 1, намалена с размера на дължимия данък при продажбата на организирано пътуване, което ще се ползва в страната от чуждестранен турист, на чуждестранно лице, което не е регистрирано по този закон.”

§ 17. В чл. 91е ал. 2 се изменя така:

“(2) Туроператорът или туристическият агент има право на 65 на сто от данъчния кредит за получените доставки на стоки и услуги, от които туристът се възползва пряко, използвани за доставки по чл. 91д, ал. 2.”

§ 18. В чл. 91к се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 4 се изменя така:

“(4) Когато туроператорът или туристическият агент се е възползвал от правото си по ал. 1, данъчната основа при продажбата на организирано пътуване, което ще се ползва в страната от чуждестранен турист, на чуждестранно лице, което не е регистрирано по този закон, е 35 на сто от данъчната основа, определена по реда на глава шеста.”

2. Създава се ал. 5:

“(5) Данъчната основа при доставката от хотелиер на основни туристически услуги, които са част от организирано пътуване, което ще се ползва в страната от чуждестранен турист, на чуждестранен туроператор, който не е регистриран по този закон, е 35 на сто от данъчната основа, определена по реда на глава шеста.”

§ 19. Член 91л се изменя така:

“Доказване на продажба на туристически услуги

Чл. 91л. Документите, удостоверяващи извършването на доставките по чл. 91д, ал. 2 и чл. 91к, ал. 4 и 5, се регламентират в правилника за прилагане на този закон.”

§ 20. В чл. 92 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Освобождават се от данък върху добавената стойност и облагаемите доставки, осъществени при условията на кофинансиране със средства чрез републиканския или общинските бюджети по международни договори, спогодби, споразумения, конвенции и др. подобни, по ред, определен с правилника за прилагане на този закон.”

§ 21. В чл. 93 ал. 4 се изменя така:

“(4) Данъчните документи се издават задължително освен в случаите на доставки, които се документират по реда по чл. 102 и получател е физическо лице, което не е търговец, или на доставки по чл. 36, 37, 38, 46 и 47. Когато издаването на данъчни документи не е задължително, те се издават по желание на доставчика или на получателя, като всяка страна е задължена да окаже необходимото съдействие на другата страна за издаването на данъчния документ.”

§ 22. В чл. 100, ал. 2 думите “в два екземпляра” се заличават.

§ 23. В чл. 104 се създава ал. 6:

“(6) Регистрираното лице може да подаде справка-декларацията заедно с информацията от регистрите по този член за съответния данъчен период и по електронен път при условията и по реда на Данъчния процесуален кодекс. В тези случаи ал. 5 не се прилага.”

§ 24. В чл. 107, ал. 1 думите “Закона за данъчното производство” се заменят с “Данъчния процесуален кодекс”.

§ 25. В чл. 108, ал. 1 числото "75" се заменя с "50" и изречение второ се заличава.

§ 26. В чл. 110, ал. 1 числото "50" се заменя с "25" и изречение второ се заличава.

§ 27. Член 114 се отменя.

§ 28. Създава се чл. 115а:

"Задължение за откриване на ДДС сметка

Чл. 115а. (1) Всяко лице е длъжно да открие ДДС сметка най-късно до 14 дни след датата на регистрацията си по този закон и да разполага с такава сметка, докато е регистрирано по този закон.

(2) Списъкът на ДДС сметките се публикува в Интернет на страницата на данъчната администрация."

§ 29. В чл. 116 се създава ал. 3:

"(3) Лице, на което е прекратена регистрацията по този закон на основание ал. 2, т. 2, букви "б" и "г", може да се регистрира повторно, ако са налице условията за това и са отпаднали обстоятелствата, довели до прекратяване на регистрацията му."

§ 30. В чл. 117, ал. 1, т. 1 числото "50 000" се заменя с "25 000".

§ 31. В чл. 118, ал. 1 числото "75" се заменя с "50".

§ 32. В чл. 132 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “не се регистрира” се заменят с “не подаде заявление за регистрация”.

2. В ал. 3 думите "открие ДДС сметка в предвидените срокове" се заменят със "спази чл. 115, ал. 1".

§ 33. В чл. 134, ал. 1 думите “на магнитен носител” се заличават.

§ 34. В чл. 135 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

“(2) При нарушение по ал. 1, когато регистрираното лице е начислило данъка в периода, следващ периода, през който данъкът е следвало за бъде начислен, глобата, съответно имуществената санкция, е в размер 25 на сто от данъка, но не по-малко от 50 лв.”

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея думите “по ал. 1” се заменят с “по ал. 1 и 2”.

§ 35. Създават се чл. 146 и 147:

“Чл. 146. (1) Който не внесе в срок пълния размер на дължим по този закон данък за внасяне, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и за едноличните търговци, в размер 2 на сто от сумата на невнесения в срока данък за внасяне, но не по-малко от 50 лв.

(2) За извършено повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата или имуществената санкция е 5 на сто от сумата на невнесения в срок данък за внасяне, но не по-малко от 400 лв.

(3) За всяко нарушение по ал. 1, извършено в двегодишен срок от влизането в сила на наказателно постановление за същото по вид повторно нарушение, размерът на глобата или имуществената санкция е 10 на сто от сумата на невнесения в срок данък за внасяне, но не по-малко от 1000 лв.

Чл. 147. (1) Регистрирано лице, което не спази чл. 55а, ал. 2, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер не по-малък от 1000 лв. и не по-голям от размера на данъка по доставката.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или имуществената санкция е в размер не по-малък от 2000 лв. и не по-голям от двойния размер на данъка по доставката.”

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 36. Навсякъде в закона думата “валутна” се заменя с “безмитна”.

§ 37. В чл. 202 от Данъчния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 103 от 1999 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 29 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 63 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г. и бр. 45 от 2002 г.) ал. 2 се отменя.

§ 38. Този закон влиза в сила от 1 януари 2003 г.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 2002 г.
и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Огнян Герджиков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

Предлаганите промени целят подобряване на бизнес климата, облекчаване на административните процедури и прецизиране на разпоредбите на Закона за данък върху добавената стойност.

Основните промени са следните:

- Хотелиерите, които нямат лиценз за турсоператори, да продават туристически услуги, които са част от организирано пътуване в чужбина, при ефективна ставка 7 на сто.

С предложените изменения се постига равнопоставеност между хотелиерите с лиценз за турсоператорска дейност и хотелиерите без лиценз, като ефективната данъчна ставка за тези лица също ще е в размер 7 на сто.

- Освобождаването от ДДС на доставките на стоки и услуги в изпълнение на международни договори, спогодби, конвенции и други подобни да се прилага и за частта, финансирана със средства от бюджета на Република България.

Промяната се предлага във връзка с това, че към настоящия момент е налице освобождаване само до размера на чуждите средства по международни договори и други подобни, по които Република България е страна и има задължение за кофинансиране. Това затруднява изключително освобождаването от данък по международни договори, тъй като трудно може да се разграничи дали осъществяваните доставки са за сметка на чужди или на български средства.

- Предложена е специална схема за начисляване на ДДС при внос на стоки, свързани с инвестиционни проекти.

Предложението цели подобряване на инвестиционния климат, като дава възможност да бъдат освободени оборотни средства на инвеститорите. Вносителят ще начислява сам данъка по вноса, като в същия данъчен период ще има право на данъчен кредит за сумата на начисления данък. От схемата ще се възползват регистрирани по закона лица, които нямат непогасени данъчни задължения и които реализират инвестиционен проект, одобрен от министъра на финансите. Предложени са критерии за одобряване на инвестиционния проект, като: срок на проекта, размер на инвестициите, финансово състояние на кандидата, липса на непогасени данъчни задължения и др.

- Прецизиран е кръгът на финансовите услуги с цел усъвършенстване на нормативната уредба и по-точно определяне на видовете услуги, които са освободени. Предлаганите разпоредби са в синхрон с изискванията на Европейския съюз.

Предлага се намаляване на прага за задължителна и доброволна регистрация съответно на 50 и 25 хил. лв. Целта е да се извадят на светло оборотите на "сивата" икономика, както и да се даде възможност на малките фирми да са конкурентоспособни на тези с високи обороти.

Предлага се ДДС сметката да стане задължителна за ползване, когато сумата на начисления за доставката данък е над 1000 лв. Предвидени са съответни санкции за неизпълнение на това задължение – 1000 лв. при първо и 5000 лв. при повторно нарушение.

Въз основа на изложеното Министерският съвет предлага на Народното събрание да разгледа и приеме предложението за законопроект.

18.10.2002 г.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Николай Василев)